

I. Imię i nazwisko, stopień i tytuł naukowy

prof. AJP dr hab. Arkadiusz Kalin

II. Autoprezentacja

Absolwent polonistyki UAM w Poznaniu, doktor habilitowany nauk humanistycznych w dyscyplinie literaturoznawstwo, profesor Akademii im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim, członek Pracowni Badań nad Literaturą i Czasopiśmiennictwem Pogranicza działającej w ramach Akademickiego Centrum Badań Euroregionalnych w Gorzowie Wielkopolskim.

Jego zainteresowania badawcze koncentrują się wokół zagadnień teorii i historii literatury XX wieku oraz najnowszej, a także wybranych problemów kultury współczesnej, m.in. dotyczących problematyki pogranicza zachodniego; autor prac poświęconych twórczości m.in. B. Schulza, W. Gombrowicza, A. Kuśniewicza, S. Lema, L. Buczkowskiego, P. Huellego, A. Stasiuka, Z. Szczerka.

III. Dorobek naukowy

Monografia:

Mit Ziem Odzyskanych w literaturze. Postkolonialny przypadek Ziemi Lubuskiej, Gorzów Wielkopolski 2019.

Artykuły naukowe w czasopiśmie i w monografiach według klucza tematyczno-problemowego:

a) Topografie literackie, literatura regionalna, szczególnie lubuska, a także problematyka kulturowa pogranicza polsko-niemieckiego:

1. *Polsko-niemieckie granice literackie w prozie Andrzeja Stasiuka*, [w:] *Dziedzictwo kulturowe regionu pogranicza*, tom II, red. E. Skorupska-Raczyńska, J. Rutkowska, Gorzów Wielkopolski 2009, s. 67-80.
2. *Środkowo-wschodnie rewizje Jurija Andruchowycza i Andrzeja Stasiuka*, [w:] *Рекреаційний потенціал Прикарпаття: історія, сучасний стан, перспективи*, red. В. С. Великочий, Івано-Франківськ 2009, s. 111-126.
3. *Idea Europy Środkowej w eseistyce Andrzeja Stasiuka i Jurija Andruchowycza*, „*Slavia Occidentalis*” 2011, nr 68, s. 137-148.
4. *Polsko-niemieckie pogranicza literackie: geopolityczne reorientacje w polskiej literaturze powojennej – rekonesans*, [w:] *Nowy regionalizm w badaniach literackich. Badawczy rekonesans i zarys perspektyw*, red. M. Mikołajczak, E. Rybicka, Kraków 2012, s. 209-229.
5. *Ziemia Lubuska jako wariant Ziem Odzyskanych – funkcjonowanie mitu politycznego w literaturze powojennej (na przykładzie pisarstwa historycznego Eugeniusza Paukszty)*, [w:] *Geografia wyobrażona regionu. Literackie figury przestrzeni*, red. D. Kalinowski, A. Kuik-Kalinowska, M. Mikołajczak, Towarzystwo Autorów i Wydawców Prac Naukowych „Universitas”, Kraków 2014, s. 59-74.
6. *Słowiańsko-germańska tragifarsa literacka – post(-)kolonialna konfrontacja Wschodu i Zachodu w twórczości Andrzeja Stasiuka*, „Porównania” (pt. *Kultura sytuacji postkolonialnej*, cz. II) nr 14, 2014, s. 109-127.
7. *Polsko-niemieckie granice kulturowe w najnowszej literaturze polskiej - na przykładzie powieści Andrzeja Stasiuka „Dojczland”*, [w:] *Polen und Deutsche in Europa. Polacy i Niemcy w Europie*, red. M. Düring, K. Trybuś, Frankfurt am Main 2014, s. 289-306.

8. *Pogranicza a literaturoznawstwo – rekonesans teoretyczny (w kontekście Ziem Zachodnich)*, [w:] *Dziedzictwo kulturowe regionu pogranicza*, tom V, red. E. Skorupska-Raczyńska, J. Rutkowska, Gorzów Wielkopolski 2014, s. 65-88.
9. *Rola mitu etnogenetycznego w ideologii Ziem Odzyskanych – zarys problematyki*, [w:] *Centra – peryferie w literaturze polskiej XX i XXI wieku*, red. W. Browarny, D. Lisak-Gębała, E. Rybicka. Kraków 2015, s. 111-128.
10. *Koncepcja Ziem Odzyskanych wobec idei pograniczy – na przykładzie pisarstwa Eugeniusza Paukszty*, [w:] *Pogranicze wschodnie i zachodnie*, red. M. Czabańska-Rosada, E. Golachowska, E. Serafin, K. Taborska, A. Zielińska, Warszawa – Gorzów Wielkopolski 2015, s. 275-302.
11. *Lubuska przygoda – powieść dla młodzieży w kontekście ideologii Ziem Odzyskanych (na przykładzie „Znaku żółwia” Eugeniusza Paukszty)*, [w:] *Dziedzictwo kulturowe regionu pogranicza*, tom VI, red. E. Skorupska-Raczyńska, J. Rutkowska, Gorzów Wielkopolski 2015, s. 63-78.
12. *Koncepcja Ziem Odzyskanych wobec idei pograniczy – na przykładzie pisarstwa Eugeniusza Paukszty*, [w:] *Pogranicze wschodnie i zachodnie*, red. M. Czabańska-Rosada, E. Golachowska, E. Serafin, K. Taborska, A. Zielińska, Warszawa – Gorzów Wielkopolski 2015, s. 275-302.
13. *Odzyskiwanie Ziem Odzyskanych – cdn.?*, „Czas Kultury” 2016, nr 2, s. 159-168.
14. *Tożsamości transgraniczne w prozie migracyjnej i osiedleńczej – na przykładzie twórczości Zygmunta Trziszki*, [w:] *Region a tożsamości transgraniczne. Literatura. Miejsca. Translokacje*, red. D. Zawadzka, M. Mikołajczak, K. Sawicka-Mierzyńska, Kraków 2016, s. 414-430.
15. *Mapa kontra terytorium – geopoetyczne kolonizacje*, „Czas Kultury” nr 4, 2016, s. 201-208.
16. M. Czabańska-Rosada, A. Kalin, M. Lipińska, K. Taborska (współautorstwo), „*Literatura pogranicza*” jako przedmiot akademicki, [w:] *25 lat wspólnych badań nad pograniczem polsko-niemieckim*, red. E. Jaworski, Gorzów Wielkopolski 2017, s. 163-177.
17. *Pamięć mitu Ziem Odzyskanych w literaturze małych ojczyzn/obczyzn po 1989 roku*, [w:] *Regionalizm literacki – historia i pamięć*, red. Z. Chojnowski, E. Rybicka, Kraków 2017, s. 274-293.
18. *Zygmunt Trziszka – pisarz lubuski (i nie tylko)*, „Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archiwalny” nr 24, 2017, s. 121-137.
19. *Czy na Ziemiach Odzyskanych istniała kultura chłopska? Rozpoznania okółiterackie (przypadek lubuski)*, [w:] *Chłopska (nie)pamięć. Dziedzictwo chłopskości w polskiej literaturze i kulturze*, red. G. Grochowski, D. Krawczyńska, G. Wołowicz, Kraków 2019, s. 143-160.
20. *Literacka narracja kolonizacyjna tzw. Ziem Odzyskanych – studium przypadku: powieść „Niemaszchleba” Tadeusza Zimeckiego*, [w:] *Konstrukcje i destrukcje tożsamości*, t. V: *Granice stare i nowe*, red. E. Golachowska. D. Pazio-Włazłowska, Warszawa 2019, s. 201-218.
21. *Literatura jako bedeker w aspekcie ideologiczno-propagandowym – powojenny polski reportaż literacki o „Ziemiach Odzyskanych”*, [w:] *Geoliteratura. Przewodnik, bedeker, poradnik*, red. J. Madejski, S. Iwasiów, Kraków - Szczecin 2019, s. 131-148.
22. *Ziemia Lubuska jako przykład geografii kreacyjnej*, [w:] *Dziedzictwo kulturowe regionu pogranicza*, tom VIII, red. E. Skorupska-Raczyńska, H. Uchto, Gorzów Wielkopolski 2020, s. 103-128.
23. *Teoretyczne podstawy dydaktyki pograniczy polsko-niemieckich (przykład lubuski)*, [w:] *Polen und Deutsche in Europa: Grenzräume / Polacy i Niemcy w Europie: pogranicza*, red. M. Düring, M. Junkiert, K. Trybuś, R. Wilpert, Berlin 2020, s. 303-320.
24. *Eine kleine Murzynek B. – Artur Daniel Liskowacki jako pisarz postkolonialny*, „Autobiografia. Literatura. Kultura. Media” 2021, nr 2 (17), s. 47-61.
25. *Lubuskie reportaże Tadeusza Zimeckiego jako wyraz renowacji mitu Ziem Odzyskanych*, [w:] *Dziedzictwo kulturowe regionu pogranicza*, tom IX, red. E. Skorupska-Raczyńska, H. Uchto, Gorzów Wielkopolski 2021, s. 213-234.

b) Twórczość Brunona Schulza i jej recepcja:

1. „Księga heretycka” – Schulzowski model kultury literackiej, [w:] *W ułamkach zwierciadła. Bruno Schulz – w 110 rocznicę urodzin i 60 rocznicę śmierci*, red. M. Kitowska-Łysiak, W. Panas, Lublin 2003, s. 289-319.
2. *Wątki biblijne w twórczości Brunona Schulza*, [w:] *Między ortodoksją a obrazoburstwem. Postaci i motywy biblijne*, red. J. Borowczyk, A. Kwiatkowska, D. Rojszczak, Poznań 2006, s. 101-113.
3. *Proza Brunona Schulza w kontekście intertekstualności*, „Edukacja Humanistyczna” 2011, t. 8, s. 77-87.
4. *Język religii wobec idei synkretyzmu mitycznego w prozie Brunona Schulza*, [w:] *Język doświadczenia religijnego*, tom V, red. G. Cyran, E. Skorupska-Raczyńska, Gorzów Wielkopolski 2013, s. 119-138.
5. *Schulza życie po życiu – czyli po co nam schulzologia?*, „Czas Kultury” 2014, nr 1, s. 12-23 (wersja angielska: *The Afterlife of Schulz, or Schulzology: What Is It Good For?*, online: http://czaskultury.pl/en/wp-content/uploads/2017/02/AKalin_TheAfterlifeOfSchulz_CzasKultury_1_2014.pdf).
6. *Zaklinanie katastrofy. Ezoteryka i nauka w „Komecie” Brunona Schulza*, [w:] *Schulz. Między mitem a filozofią*, red. J. Michalik, P. Bursztyka, Gdańsk 2014, s. 310-332.
7. *Księga, teksty i konteksty – hermeneutyki całości i części jako strategie interpretacyjne prozy Brunona Schulza w ujęciu intertekstualnym*, [w:] *Bruno Schulz: teksty i konteksty. Materiały VI Międzynarodowego Festiwalu Brunona Schulza w Drohobyczu/Бруно Шульц: тексти і контексти. Матеріали VI Міжнародного Фестивалю Бруно Шульца у Дрогобичі*, red. W. Meniok, Drohobycz – Drohobycz 2016, s. 235-261.
8. Recenzja pt. *Początek Księgi z początku edycji Dzieł Zebranych Brunona Schulza* publikowanych w wydawnictwie „słowo/obraz terytoria”: czaskultury.pl/czytanki/pocztek-ksigi
9. *W stronę "Mesjasza"- horyzont interpretacji schulzowskich*, [w:] *Bruno Schulz a współczesna teoria kulturowa. Materiały VII Międzynarodowego Festiwalu Brunona Schulza w Drohobyczu / Бруно Шульц і сучасна теорія культури. Матеріали VII Міжнародного Фестивалю Бруно Шульца у Дрогобичі*, red. W. Meniok, Drohobycz – Drohobycz 2018, s. 351-378.
10. *Naród, państwo, rasa, Drohobycz – Bruno Schulz w perspektywie regionalnej i narodowej*, [w:] *Naród i regiony. Tradycje regionalizmu literackiego w perspektywie nowoczesności (XIX-XXI wiek)*, red. D. Zawadzka, K. Sawicka-Mierzyńska, M. Radecka, Kraków 2020, s. 183-213.

c) Literatura a media – wybrane zagadnienia:

1. *Internetowa kontrkultura*, „Lamus” 2010, nr 2/6, s. 12-16.
2. *Czy literatura w Internecie jest możliwa? Historia i perspektywy polskiego (i nie tylko) „litternetu”*, [w:] *Literatura w mediach. Media w literaturze. Doświadczenie odbioru*, red. K. Taborska, W. Kuska, Gorzów Wielkopolski 2010, s. 33-44.
3. *Kultura pogranicza w Internecie – popularyzacje, mediacje i rewizje*, [w:] *Dziedzictwo kulturowe regionu pogranicza*, tom III, red. E. Skorupska-Raczyńska, J. Rutkowska, Gorzów Wielkopolski 2010, s. 97-108.
4. *Literatura jako działanie. Performatywny model literackości – na przykładzie „zwrotu politycznego” w polskiej literaturze najnowszej*, [w:] *Literatura w mediach. Media w literaturze II. Od dzieła do przestrzeni zjawisk*, red. K. Taborska, W. Kuska, Gorzów Wielkopolski 2012, s. 197-222.
5. *„bezwstydnik” Marii Peszek – literatura jako performans*, [w:] *Literatura w mediach. Media w literaturze III. Nowe wizerunki*, red. K. Taborska, W. Kuska, Gorzów Wielkopolski 2014, s. 115-134.
6. *Intermedialność ukraińskich „reportaży” Ziemowita Szczerka*, „Zeszyty Humanistyczne AJP” 2018, nr 1, s. 63-91.

d) Wybrane problemy teoretycznoliterackie i twórczości autorskiej:

1. *Mowa pisma – językowe granice chaosu w prozie Leopolda Buczkowskiego*, [w:] *Dwudziestowieczność*, red. M. Dąbrowski, T. Wójcik, Warszawa 2004, s. 327-336.
2. *O czasie zastygłym – „Fotografia” Zbigniewa Herberta*, „Poznańskie Studia Polonistyczne. Seria Literacka” 2005, nr XI (XXXI), s. 193-201.
3. *Teoria chaosu w literaturoznawstwie – perspektywy i ograniczenia*, [w:] *Doktoranckie varia i wariacje*, red. E. Rajewska, Poznań 2005, s. 325-335.
4. *W poszukiwaniu zbrodni z premedytacją – formuła „metakryminatu” w twórczości Gombrowicza*, [w:] *Czterogłos polonistyczny/ Polonistický čtyřhlas. Zeszyt z warsztatów polonistycznych/ Sborník z polonistického workshopu*, red. P. Zavelová, M. Kratochvílová, Olomuniec/Olomouc 2005, s. 77-93.
5. *Historia wieloraka – „Król Obojga Sycylii” Andrzeja Kuśniewicza*, [w:] *O historyczności*, red. K. Meller, K. Trybuś, Poznań 2006, s. 351-360.
6. *Poetyka chaosu w prozie polskiej drugiej połowy XX wieku na przykładzie „powieści kryminalnej” Gombrowicza i Lema*, [w:] „Efekt motyla”. *Humanisci wobec teorii chaosu*, red. K. Bakula, D. Heck, Wrocław 2006, s. 225-237 (tłumaczenie: *Poetika chaosu v polskej próze druhej polovice 20. storočia na príkladoch „detektívneho románu” Gombrowicza a Lema*, przeł. Tomáš Horváth. „Slovenská literatúra: revue pre literárnu vedu” 2007, rocz. LIV, nr 6, s. 455-466).
7. *Problem spójności prozy Leopolda Buczkowskiego*, [w:] *Zimą bywa się pisarzem. O Leopoldzie Buczkowskim*, red. S. Buryła, A. Karpowicz, R. Sioma, Kraków 2008, s. 27-59.
8. *Chaos „Kosmosu” Gombrowicza*, [w:] *Witold Gombrowicz – nasz współczesny*, red. J. Jarzębski, Kraków: Towarzystwo Autorów i Wydawców Prac Naukowych „Universitas” 2010, s. 425-443.
9. *Chaos jako metafora literacka*, [w:] *Efekt motyla II. Humanisci wobec metaforyki teorii chaosu*, red. K. Bakula, D. Heck, Kraków 2012, s. 51-69.
10. *Mit mesjański w kontekście apokaliptycznej mitologii chaosu – „Weiser Dawidek” Pawła Huellego*, [w:] *Fantastyczność i cudowność. Mit – literatura – tajemnica*, red. W. Gruszczyński, T. Ratajczak, B. Trocha, Zielona Góra 2013, s. 253-266.
11. *Poprawność polityczna Murzynka Bambo i małpki Fiki-Miki (wariacje języka teorii w badaniach postkolonialnych – studium przypadków)*, „Literaturoznawstwo” (pt. *Zwrot polityczny?*) 2012-2013, nr 6-7, s. 73-94.
12. *Historia jako źródło kryzysu tożsamości – „Czas odwrócony” Włodzimierza Odojewskiego*, [w:] *Fantastyczność i cudowność. Człowiek w zwierciadle przeszłości. Ucieczka od historii do Historii*, red. T. Ratajczak, B. Trocha, Zielona Góra 2014, s. 349-368.
13. *Uczeń Fausta. Związki twórcze Zygmunta Trziszki i Leopolda Buczkowskiego*, „Konteksty. Polska Sztuka Ludowa” 2015, nr 3, s. 58-69.
14. *Gatunki autorskie – niedostrzeżony problem genologii?*, „Forum Poetyki/Forum of Poetics” zima 2016 (nr 3), s. 18-31; artykuł również w wersji angielskiej: *Invented Genres – An Overlooked Problem in Genre Theory?*, „Forum Poetyki/Forum of Poetics” winter 2016 (nr 3), s. 18-31.
15. *Polska szkoła zmyślania – literacki reportaż podróżniczy. Podróże z Mordoru do Międzyrzecza Ziemowita Szczereka*, „Forum Poetyki/Forum of Poetics” zima/wiosna 2018 (nr 11-12), s. 64-85, wersja online: http://fp.amu.edu.pl/wp-content/uploads/2018/06/AKalin_PolskaSzkołaZmyślania_ForumPoetyki_11-12_2018.pdf; artykuł również w wersji angielskiej: *The Polish School of Fabrication: Literary Travel Reportage. Ziemowit Szczerek's Journeys from Mordor to the Intermarium*, „Forum Poetyki/Forum of Poetics” winter/spring 2018 (nr 11-12), s. 66-89.
16. *Futuroantyk Stanisława Lema*, [w:] *Antyczne wędrówki transdyscyplinarne. Silvestro Dworacki viro vere academico*, red. E. Skorupska-Raczyńska, A. A. Niekrewicz, K. Taborska, Gorzów Wielkopolski 2021, s. 143-160.

Wybrane recenzje naukowe i popularnonaukowe:

1. *Na Dzikich Polach badawczego zachodu*, „Literaturoznawstwo” (nr pt. *Narracje pamięci*) nr 8-9, 2014-2015, ISSN 1897-340X, s. 177-192, (rec. naukowa: B. Halicka, *Polski Dzik Zachód. Przymusowe migracje i kulturowe osvajanie Nadodrza 1945–1948*, przeł. A. Łuczak, Kraków 2015).
2. Recenzja książki Ziemowita Szczerka *Międzymorze. Podróże przez prawdziwą i wyobrażoną Europę Środkową*, Wołowiec-Warszawa 2017, pt. *Między Rurytanią a Bordurią, czyli smutek snów o potędze*: <http://czaskultury.pl/czytanki/miedzy-rurytania-a-borduria-czyli-smutek-snow-o-potedze>.
3. Recenzja książki Wojciecha Orlińskiego *Lem. Życie nie z tej ziemi*, Wołowiec-Warszawa 2017, pt. *Lem „uziemiony”*: <http://czaskultury.pl/czytanki/lem-uziemiony>.
4. Recenzja pt. *Początek Księgi* z początku edycji Dzieł Zebranych Brunona Schulza publikowanych w wydawnictwie „słowo/obraz terytoria”: czaskultury.pl/czytanki/pocztek-ksigi
5. *Miejsca różne w przestrzeniach tożsamości lokalnej*, „Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archiwalny” 2018, nr 25, s. 409-422 (rec. naukowa publikacji związanych z literaturą lubuską: K. Gieba, *Lubuska literatura osadnicza jako narracja założycielska regionu*, Kraków 2018. K. Taborska, *Literatura miejsca. Piśmiennictwo postlandsberskie*, Gorzów Wielkopolski 2017).
6. Recenzja książki Karoliny Kuszyk *Poniemieckie*, Wołowiec 2019, pt. *Terenowe ćwiczenia z semantyki historycznej*: <http://czaskultury.pl/czytanki/terenowe-cwiczenia-z-semantyki-historycznej/>.
7. Recenzja książki: Anna Kaszuba-Dębska, *Bruno. Epoka genialna*, Kraków 2020, pt. *Fantastyczny pan Schulz*: <https://czaskultury.pl/czytanki/fantastyczny-pan-schulz/>.
8. Recenzja Spotkań Teatralnych „Bliscy Nieznajomi”, XIV edycja: „Wschód” (Poznań 22-26.09.2021), pt. *Жыве Беларусь! Ще не вмерла Україна! Jeszcze Polska nie zginęła?*: <https://czaskultury.pl/artukul/jeszcze-polska-nie-zginela/>.

IV. Kontakt

e-mail: akalin@ajp.edu.pl